

Bohoslužby v Zábřeze 10.září 2017

Mt 18,15-20

Milé sestry, milí bratři, když se u nás na dědině něco stalo, hned se o tom mluvilo. A každý měl hned ve věci jasno. Bylo zřejmé, proč se to stalo, sám dokonce tušil, že to tak dopadne, protože on ten člověk prostě takový byl. Samozřejmě už bylo hotovo, co by zasluhoval, jaký by měl přijít trest. Prostě se zde nedalo nic ututlat. Když bylo potřeba něco vědět, stačilo dojít ráno k obchodu a jen se zeptat. Hned jste se dozvěděli pomalu i to, co dotýčný večerí. Tak to zkrátka chodí, když se lidé mezi sebou dobře znají. Nikomu nic neunikne. Jaký ale byl mezi nimi vztah? Sousedé, kamarádi, jedna pospolitost. A když se něco stalo, bylo vše také zřejmé. Je to ostuda, ten k nám zkrátka nepatří. To si ale najednou můžeme říct, že jde o velice zajímavý obraz pospolitosti. Proč stačí tak málo k odsouzení druhých? Proč tak málo k jejich vyloučení z této společnosti? Těch důvodů může být hodně, ale na pomyslném vrcholu pyramidy těchto pohnutek jistě bude stát veliké nedotknutelné JÁ. Aby tomu bylo rozumět. Když z vašeho společenství někdo něco provede, hned se nemluví jen o jednotlivci, ale vrhá to stít na celé společenství. A to se zase odráží na každém jednotlivci, který k němu patří. Proto je třeba dát jasně najevo, že toto není náš člověk. My se ho zříkáme, on k nám nepatří. My jsme zkrátka jiní. Nejsme jako on. Není možné nás házet do jednoho pytle.

Možná bychom si řekli, že taková reakce je asi přirozená. Dokonce bychom k tomu našli oporu i ve Starém zákoně. Trest za hřích často souvisel s vyloučením ze společenství Božího lidu. Mělo být jasně dáno najevo, že kdo činí hřích, nepatří k těm, kdo nesou jméno Hospodina. Je to někdy sice bolestivé, ale zodpovědnost za čistotu, dobrou pověst, nezkaženost společenství je prostě velká. Vždyť zápasíme s hříchem a ten je nebezpečný. Proto je nutné se rázně oddělit od těch, kteří se hříchem viditelně nakazili. Tento způsob myšlení má dokonce svou druhou vyhocenou mez. Někdy člověk dojde k závěru, že špatný není jen jedinec, ale celá pospolitost. Co potom? Je to zřejmé, je lepší se oddělit. Když se společenství nevyhradí dostatečně proti hříchu, proti tomu špatnému prvku uprostřed sebe, pak je nutný další bolestivý krok. Oddělit se od toho společenství. Když se jím nelze zaštitit, je potřeba se od něj vzdálit. I to má svoji logiku. I když to ukazuje ke zvláštní věci. Pokud se člověk hájí tím, že dbá o čistotu společenství, je to něco jiného, než když se soustředí jen na sebe. A to ta druhá extrémní mez dobře vykresluje. Pod šlupkou společného zájmu se vlastně skrývá zájem vlastní. Jak jinak tomu může být, když na vrcholu sídlí přece to nedotknutelné JÁ? Proto je někdy soud nad druhými tak rychlý, tak

jasný, tak definitivní. Kam jinam by to vedlo, kdyby takový nebyl? Jak bych vypadal před ostatními, jak bych vypadal třeba i před Bohem, kdybych se nechal dál spojovat s něčím zlým, nepřijatelným? Přeci se to dá pochopit.

Odpovědnost za společenství či čistotu před Bohem jistě nelze snižovat. Ale jak do ní zasahují texty, které jsme dnes slyšeli z Ezechiele a Matoušova evangelia? Zdá se, že ukazují jiným směrem. Možná by to na první pohled vypadalo, že mají být pojistkou, aby člověk nejednal zbrkle, aby nesoudil předčasně. Skoro by se dalo říct, že nás to vede k postupu, kdy nejprve všechno tutlat, tutlat, řešit si mezi sebou a když to už nejde dál, tak s tím na veřejnost a odsoudit, dát ruce pryč. To má také něco do sebe. I tak je možné chránit dobrou pověst, čistotu. Prostě to nebudeme nějak rozmazávat, vyřešíme si to mezi sebou. Že se ve společenství, kde se všichni znají nic neututlá, to je jen zdání. Když se chce, tak to jde. Takže bychom možná měli dobrý návod, jak nedělat hned ze všeho aféru, ale přesto si zachovat tvář.

Problémem mnoha soudů nad druhými bývá skutečnost, že často člověk zůstane u toho prvního pohledu. Z něj už mu je vše přeci tak krásně jasné. Proč by měl hledat něco dál? Proč se dívat ještě jinak, když mu to tak krásně zapadá? Nějak se to nezdá potřebné. Jenže on ten Ezechiel svá slova nepsal proto, aby usměrnil metodu usvědčení hříšníka. Stejně tak Ježíš nevytváří pojistku, aby nebylo hned se vším zatěžováno celé společenství. Tady v tom setkání se s hříšníkem a upozorněním na jeho hřích nejde o vynášení soudů, souzení a odsouzení hříšníka. Důležitým dovětkem toho jednání s bratrem, který zhřešil, je výrok o moci církve, o síle společenství. Už jsme na to narazili, když se jednalo o Petrovo vyznání. Je zde řeč o veliké moci nad spásou člověka. Ne v tom smyslu, že ji můžeme nějakým způsobem zařídit. Nejde zde o to, že by Boží soud byl závislý na tom našem. Ta moc společenství se zde projevuje trochu jinak. Jde o postoj k hříšníkovi. Jak s ním to společenství bude jednat? K čemu ho povede? Proč vlastně s ním bude o něčem mluvit? To je potřebné si uvědomit.

Jak velká je moc církve nad lidskou spásou jsme si jistě dobře uvědomili při pohledu do dějin. Kdo neposlouchal církev, ten neměl nárok. A protože všichni lidé hřešili, bylo snadné stanovit nějaké podmínky k tomu, aby se ze svých hříchů vykoupili. Ano, i tak může moc nad lidskou spásou vypadat. Využívám svého postavení, abych z pokání druhého něco měl. Nejen hmotně, ale třeba i v tom dobrém pocitu, jak se ti ubozí hříšníci třesou strachy před Božím soudem a tak hledají cokoliv ke svému vykoupení. Jistě ale všichni cítíme, že k tomu Bůh takovouto moc církvi nedal. I když to tak přirozeně může vyznívat. Člověk rád vytváří pravidla. A ještě raději bdí nad jejich dodržováním. Mít nějakou moc tedy vede právě k tomu, že to ostatním nějak nalajnujeme, rozhodneme o mantinelech, ve kterých se mají pohybovat. Případně upravíme mantinely, které jsme přejali. Vezměte si třeba takovou neděli. Můžeme říct, že práce v neděli je hřích a tak pro lepší orientaci budeme definovat, co všechno se tedy za práci považuje, co všechno nesmí člověk konat. Co má tedy respektovat, čím jej svážeme. Jenže u Ježíše jsme viděli jiné použití moci. Té rozvazující. Ne tedy vedoucí k nevázanosti, ale rozvazující pouta. U

té neděle to pak třeba znamená vyhlášení, že je to možnost odpočinku, nikoliv zákaz práce. A na tomto rozdílu potom můžeme vnímat i důvody, proč se několikrát zabývat bratrem, který zhřešil. Máme moc nejen svazovat, ale také přinášet osvobození, rozvazovat. Rozvazovat třeba můžeme pouta hříchu. K tomu nás ty dnešní texty vedou. Můžeme je takto vnímat. Napomínání bratra nemá vést k našemu dobrému pocitu, že jsme lepší a můžeme si to dovolit. Nemá vůbec vycházet z nás, z touhy po svém vlastním zviditelnění. Ta slova jsou napsána, aby hříšníci mohli najít život. Napomenout bratra, který hřeší tak znamená zachránit ho z moci hříchu, ukázat mu na dobrou cestu. Nejprve mezi čtyřma očima, pak s více svědky. Nedá-li si domluvit ani před společenstvím, pak je zde vztah jako k celníku či pohanovi. To není vztah zatracení, ale vztah k těm, co jsou odcizeni a je třeba je přivést zpět. Takže ani v tomto bodě nejde o odsouzení toho druhého ale spíše o změnu přístupu.

Před Hospodinem jsme jeden za druhého odpovědni. To je docela důležitá věc, kterou nám Ježíš předkládá. Od svého bratra či sestry se nemůžeme zkrátka oddělit s tím, že prostě mezi nás nepatří. Hřích druhého je svým způsobem i naše břímě, se kterým máme pomáhat. Ne proto, že nás nějak svazuje, ale protože jsme svázáni s těmi, které nám Pán Bůh dává. Nemáme tak před sebou cestu odsuzování druhých, ale cestu hledání jejich záchrany, spásy. Jistě, nejsme souzeni za hříchy druhých. Ale můžeme být souzeni, když je v nich necháme, když místo bratrského napomínání přichází rychlé odsuzování a oddělování se. Ačkoliv nám takové věci přijdou přirozené, ačkoliv bychom si takové věci dobře obhájili odkazem na vyšší zájem, Ježíš nás k něčemu takovému nevede. On sám nám zvěstuje odpuštění hříchů. Naše hříchy bere na sebe, láme jejich pouta. A toto je zvěst, která platí každému člověku. Nemůžeme přeci žít s tím, že sami si užíváme milosti odpuštění, druhé však pro jejich hříchy soudíme a milost jim nepřipomínáme. Důvod bratrského napomínání tak je v tom, aby hřích bratra či sestry mohl být vyznán a odpuštěn. To je totiž pro něj ta nejlepší cesta. A Ježíš myslí právě na to, co je pro bratra a sestru nejlepší. K tomu nás vysílá, k tomu nám dává moc svazovat a zase rozvazovat.

Stojíme společně před Boží tváří. Vytváříme společenství, které je různorodé. Všichni ale na sobě neseme jednu stejnou věc. Pro svůj hřích jsme odsouzeni a pro oběť Ježíše Krista zase vykoupeni. Proto také neseme společně naději vykoupení, naději, která se otevírá, když Bohu vyznáváme své hříchy. Jsme spojeni poutem, které nemůžeme jen tak sami rozvázat. Tím poutem je Boží láska. Proto by společenství následovníků Ježíšových mělo vypadat jinak než pospolitost, o které jsem mluvil zpočátku. Známe se navzájem, víme jeden o druhém. To ale nemá být příprava k vynesení rychlých soudů, když se něco stane. Má to být pomoc, když druhý potřebuje pomoc nést na cestě života.

Pane Ježíši, znáš každé lidské srdce. Lépe než my víš, jak jsme zatíženi svými hříchy. Ve svém slovu ale nepřinášíš soud, nýbrž odpuštění. Prosíme za to, aby i u nás vedlo naše jednání ke spáse a nikoliv k odsouzení druhého.

neděle 10.zář 2017

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Středa, 13 Březen 2019 15:09 -

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }